U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jiřího Pally, v právní věci žalobce: **a) A. T.**, a žalobkyně: **b) nezl. S. T.,** zastoupená žalobcem sub a) jako zákonným zástupcem, oba právně zastoupeni JUDr. Jarmilou Lipnickou Pešlovou, advokátkou se sídlem Přívozská 10, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 8. 2007, č.j. OAM-327/LE-05-ZA07-2006 a č.j. OAM-701/VL-09-ZA07-2006, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 12. 2010, č. j. 61 Az 84/2007 – 92,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené advokátce stěžovatelů JUDr. Jarmile Lipnické Pešlové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 7320 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatelů nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadli žalobci v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, jímž byly zamítnuty jejich žaloby proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 16. 8. 2007, č.j. OAM-327/LE-05-ZA07-2006 a č.j. OAM-701/VL-09-ZA07-2006. Rozhodnutím správního orgánu nebyla žalobcům k jejich žádosti udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V žalobě žalobce a) i za žalobkyni b) zejména uvedl, že vlast opustil z důvodů pronásledování jeho rodiny ze strany státních orgánů v důsledku náboženského vyznání, neboť odmítal chodit do mešity a své náboženství praktikoval v soukromí. Navíc odmítal registraci náboženské skupiny. Pokud by v této praxi pokračoval, mohl by být žalobce obviněn z terorismu a odsouzen.

Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí dospěl ke shodnému závěru jako žalovaný a uvedl, že nebylo prokázáno, že žalobci a) a b) opustili Kazachstán z důvodu, že by byli, či alespoň žalobce a) pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, ani ze strachu z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo zastávání politických názorů.

Ve správním řízení žalobce pouze blíže rozvedl své potíže s policisty, kdy se musel dostavit na policii a na kladené dotazy odpovědět, že se v mešitě nemodlí, jelikož tam předkládaný islám si protiřečí s Koránem. Policisty byl varován, že lidé, se kterými se zdržoval, jsou na policejních seznamech a pod dohledem. Poté byl propuštěn a další potíže měl až v únoru 2004, kdy byl z domu R. M. odveden na oddělení ministerstva vnitra, kde mu odebrali otisky prstů a byl vyfotografován. Koncem roku 2004 byl žalobce navštíven policistou a pracovníkem speciálního oddělení proti organizovanému zločinu. Bylo mu sděleno, že v Atyrau někdo zabil nějakou dívku. Žalobce byl poté propuštěn a zadržen v létě 2005, kdy byl vyslýchán ohledně uvedené vraždy a také proto, že se nechodí modlit do mešity. Naposledy měl žalobce potíže s policií v lednu 2006, kdy vykonával ve společnosti asi deseti přátel modlitbu. Všichni byli odvezeni na oddělení správy vnitra. V případě návratu do Kazachstánu se žalobce obával zadržení policií, neboť je spojován s teroristickou činností. Žalobce a) jako zákonný zástupce nezletilé žalobkyně b) požádal o azyl pro svou dceru z totožných důvodů a vyjádřil obavu, že pro potíže rodičů by mu mohla být nezletilá dcera odebrána.

Krajský soud spojil žaloby žalobců a) a b) ke společnému projednání a vyslovil, že ačkoliv žalobce a) tvrdil, že opustil zemi původu z důvodu pronásledování pro jeho náboženské vyznání, neuvedl jediný důvod, že tak bylo vůči jeho osobě činěno státními orgány. Z informací o zemi původu vyplývá, že současná situace nezávislých muslimů, kteří se nazývají „praví muslimové“, je taková, že k žádnému nátlaku ani perzekuci nedochází, ale existuje stálá kontrola těchto osob ze strany státních orgánů dbajících na dodržování zákonů. Ačkoliv dochází k policejním kontrolám, není prokázáno, že obavy žalobce, že by v případě návratu do země původu byl uvězněn, jsou opodstatněné. Z výroční zprávy Ministerstva zahraničí USA za rok 2006 vyplývá mimo jiné to, že pokud by žalobce v případě návratu pokračoval ve své víře prostého věřícího vyznávajícího čistý islám, mohl by ji nadále praktikovat. Z informací UNHCR rovněž plyne, že nezávislí muslimové mohou v zásadě svobodně organizovat své bohoslužby na soukromých místech, avšak mohou také počítat s tím, že takové místo navštíví policie, zejména pokud by některý z věřících byl podezřelý z členství v Hizb-ut-Tahrir. Taková osoba může být pravidelně policií navštěvována a kontrolována. Žalovaný tak nepochybil, pokud žalobcům neudělil podle § 12, §13 a § 14 zákona o azylu mezinárodní ochranu.

V případě žalobců nehrozí podle soudu ohrožení skutečným nebezpečím vážné újmy v případě návratu do vlasti podle § 14a zákona o azylu, žalobci se ani o takovém nebezpečí nezmínili.

Rozsudek krajského soudu napadl žalobce a) i jménem nezletilé žalobkyně b) (dále jen „stěžovatel“) z důvodů podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“). Stěžovatel tvrdí, že je ve skutečnosti sunnita. Správní orgán ho však sugestivními dotazy přivedl k výpovědi, že praktikuje čistý islám. Tímto postupem správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav.

Stěžovatel dále uvedl, že nebyla zohledněna skutečnost, že byl vystaven pronásledování ve formě nátlaku policie na jeho osobu zadržením a vyhrožováním, i když na tuto okolnost upozorňoval. Žalovaný ani soud se nepokusil získat konkrétní informace o osobě stěžovatele.

Soud se pouze spokojil s konstatováním, že současná situace nezávislých muslimů je taková, že k žádnému nátlaku ani perzekuci nedochází. V další části odůvodnění soud ovšem toto tvrzení popírá a uvádí, že existuje stálá kontrola osob ze strany stáních orgánů dbajících na dodržování zákonů. V případě stěžovatele nebylo prokázáno, že by byl členem organizace Hizb-ut-Tahrir či jiné zakázané organizace.

Stěžovatel upozornil na Příručku k postupům pro určování právního postavení uprchlíků a dále dovodil, že pokud nebylo zohledněno jeho pronásledování ve formě nátlaku policie, pak se závěry soudu neslučují s čl. 4 odst. 4 směrnice Rady 2004/83/ES.

Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Při rozhodování o kasační stížnosti žalobce musel nejprve Nejvyšší správní soud posoudit, zda jsou splněny podmínky řízení. Nejvyšší správní soud zkoumal nejprve otázku, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu ust. § 104a s. ř. s., tedy zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodu uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatel spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

K překvapivé námitce stěžovatele, o kterou se podělil se zdejším soudem až v kasační stížnosti, totiž, že se ve skutečnosti hlásí k sunitské větvi islámu a „čistý islám“ nepraktikuje, Nejvyšší správní soud s ohledem na ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédl, a to

pro její novost (srovnej například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, publikovaný pod č. 419/2004 Sb. NSS).

Postavením vyznavačů tzv. čistého islámu v Kazachstánu se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 24. 4. 2008, č. j. 7 Azs 12/2008 - 98, www.nssoud.cz, či v rozsudku ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008 - 75, www.nssoud.cz. Dospěl zde k závěru, že příslušníci tzv. čistého islámu nejsou v zemi jejich původu pronásledováni, diskriminováni ani nepřiměřeně trestáni. Zákonný požadavek povinné registrace náboženských skupin v Kazachstánu považoval Nejvyšší správní soud za zcela legitimní, odůvodněný zájmem na ochraně bezpečnosti osob. Nejedná se tedy o výraz porušování lidských práv (náboženské svobody), resp. o pronásledování z náboženských důvodů. Osoba, která se tomuto požadavku nepodřídí, je pak vystavena oprávněné pozornosti státních orgánů.

Ve svém rozsudku ze dne 21. 5. 2005, č. j. 3 Azs 24/2008 - 73 (dostupný www.nssoud.cz), dále zdejší soud dospěl k závěru, že „*např. podle informací Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky z května 2006 nejsou nezávislí muslimové v Kazachstánu vystaveni žádné perzekuci ani nátlaku a neexistují ani žádné informace o tom, že by byli vystavováni pravidelným domovním prohlídkám, s výjimkou osob podezřelých ze členství v Hizb ut-Tahrir. Navíc to, zda se stěžovatel dostane do konfliktu s místními zákony, je ve velké míře závislé na jeho dalším jednání, neboť, jak bylo výše uvedeno, povinná registrace náboženských skupin nevybočuje z mezí stanovených mezinárodními úmluvami. Osoba, která se tomuto požadavku nepodřídí, je pak vystavena oprávněné pozornosti státních orgánů*“ (shodně viz usnesení ze dne 2. 10. 2008, č. j. 3 Azs 57/2008 - 69, dostupné z www.nssoud.cz).

Vylíčené události pro svou nízkou intenzitu opakovanosti a absenci dalších problémů stěžovatele se státními orgány, za situace, kdy si stěžovatel na jednání policistů nestěžoval, nelze označit za pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud na tomto místě připomíná, že ochranu formou azylu je přitom možno poskytnout až tehdy, pokud by stěžovatel vyčerpal ty prostředky nápravy, které mu přiznává vnitrostátní právní řád země původu. Stěžovatel měl své těžkosti nejprve řešit v zemi původu. Pokud měl pocit, že místní policisté překračují své pravomoci, měl jejich domnělé excesy oznámit příslušným složkám státní moci. Z citované zprávy Ministerstva zahraničí USA vyplývá, že na postup policie je možno podat stížnost, přičemž státní orgány Kazachstánu se těmito oznámeními zabývají, jak dokazují i konkrétně zmíněná čísla případů podaných stížností, jejich prošetření a následně přijatých opatření. V rozsudku č. j. 4 Azs 103/2005 – 62 ze dne 25. října 2006 Nejvyšší správní soud konstatoval, „*Pokud jde o tvrzené negativní zkušenosti stěžovatelky sub a) s policií v zemi původu, Nejvyšší správní soud s poukazem na výše uvedené připomíná, že právě takové situace jsou důvodem pro to, aby se postupem nebo nečinností policie jakkoli dotčená či poškozená osoba obrátila na nadřízený orgán, kterým je v Kazachstánu Ministerstvo vnitra. Stěžovatelka sub a) tak ovšem neučinila, proto se svých negativních zkušeností s policií nemůže z azylového hlediska účinně dovolávat*“.

Pokud jde o námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu, stěžovatel žádné azylově relevantní důvody neuváděl a ve své žádosti o azyl (a na ni navazujících výpovědích ve správním řízení) se zmínil pouze o problémech vyplývajících

z nerespektování platné vnitrostátní legislativy, která navíc není v rozporu s mezinárodními závazky. Na stěžovateli totiž ve správním řízení především leželo břemeno tvrzení azylově relevantních důvodů, které však neunesl (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2005, č. j. 6 Azs 224/2004 - 37, dostupný z http://www.nssoud.cz).

V neposlední řadě zdejší soud konstatuje, že si je vědom směrnice Rady Evropské unie 2004/83/ES, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, které z jiných důvodů potřebují mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany, nicméně tato tzv. „kvalifikační směrnice“ nic nemění na dosavadní české judikatuře v tomto směru. Stěžovatel nenabídl taková tvrzení, z nichž by vyplývalo, že by již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám nebo způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice.

Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že podmínky přijatelnosti v daném případě nejsou splněny a kasační stížnost stěžovatele podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

Podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. převzetí a přípravu zastoupení a doplnění kasační stížnosti, ve výši 3360 Kč (§ 12 odst. 4 cit. vyhlášky), a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky (tj. celkem 600 Kč), celkem tedy 7320 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. září 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu